

LETNO POROČILO

II. SLOVENSKE DEKLIŠKE LJUDSKE
ŠOLE DRUŽ. Sv. CIRILA IN METODA

(S PRAVICO JAVNOSTI)

V TRSTU, ACQUEDOTTO ŠT. 22.

□ SESTAVILA ŠOLSKA VODITELJICA. □

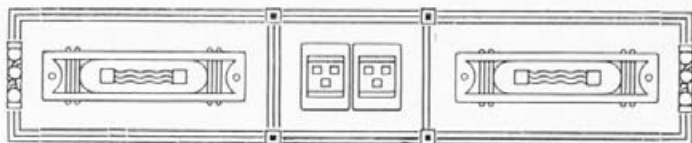

ŠOLSKO LETO 1909-10.

ZALOŽILA DRUŽBA SV. CIRILA IN METODA.

Tiskarna „Edinost“ - Trst

A.

O početku naše šole.

 E leta 1848., ko so avstrijski narodi dobili ustavo, so uložili tržaški Slovenci prošnjo za ustanovitev slovenske šole v Trstu.

Ko pa so mnoga leta čakali zaman na njeno rešitev, so ponovili pred dobrimi 25 leti svoje zahteve za slov. šolo. A tudi to pot niso dosegli zaželjenega uspeha, kajti prošnja čaka še sedaj rešitve v kakem arhivu na Dunaju.

Ker torej ni bilo pomoči od tam, od koder bi bila morala priti, je priskočila na pomoč naša dična družba Sv. Cirila-Metoda ter otvorila 15. sept. 1888. ljudsko šolo pri Sv. Jakobu. Ciril-Metodova družba je bila takrat še v svoji detinski dobi in je razpolagala s še majhnimi sredstvi, a ustrašila se ni ogromnih stroškov, ki so združeni z ustanovitvijo vsake šole. Uverjena je bila že tedaj, da je treba postaviti tu ob Adriji močan jez zoper prodirajočo italijansko in nemško silo.

Število otrok je rastlo od leta do leta tako, da je morala razdeliti družba l. 1895. to šolo v posebno dekliško in deško. Tekom let se je razvila dekliška v 6 razredno in deška v 5 razredno ljudsko šolo.

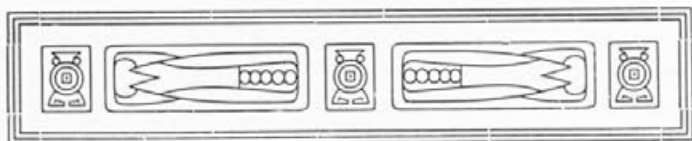
A ker je do te šole iz nekaterih mestnih okrajev prevelika razdalja, so jo obiskovali in jo obiskujejo še sedaj največ otroci iz okrajev Sv. Jakob, Sv. Vid in Sv. Marija Magdalena. Veliki oddaljenosti se pridružuje kot nova ovira po zimi še močna burja, v vseh letnih časih pa živahni tržaški promet po cestah. Zato je umevno, da Slovenci, bivajoči v osrčju mesta, niso mogli pošiljati nežne dece k Sv. Jakobu, marveč so bili prisiljeni jo vpisovati še nadalje v mestne nemške in italijanske šole. In ravno ti Slovenci, kojih deca iz omenjenih razlogov ni mogla biti deležna dobrot Ciril-Metodove družbe, so leto za letom na javnih shodih in sploh ob vsaki priliki izražali željo po ustanovitvi slovenske šole v sredini mesta. A njih glas bi bil ostal glas upijočega v puščavi, ako ne bi bila pomagala zopet naša dobra mati — naša Ciril-Metodova družba.

Na glavni skupščini Ciril-Metodove družbe v Bohinjski Bistrici dne 6. avgusta 1907. je prosil zastopnik naše moške podružnice za ustanovitev toli potrebne šole v osredju mesta. Osrednje vodstvo je ta predlog vsprejelo ter naložilo tržaški moški podružnici, naj preskrbi primerne šolske prostore. Pri tem je naletel odbor podružnice na veliko težkočo. Ni bilo namreč gospodarja, ki bi bil hotel prepustiti v svoji hiši prostore za slovensko šolo. Izmed mnogih slučajev, naj naveem samo jednega. Odbornika podružnice gg. J. A. in V. E. sta neko dopoldne sklenila ustmeno pogodbo v hiši nemškega veletržca z železnino. Dogovorjeno je bilo, da se podpiše popoldne pismena pogodba. A popoldne je izjavil upravitelj hiše g. predsedniku, da za slovensko šolo ne da prostvrov.

Slednjič sta prepustili „Trgovska obrtna zadruga“ in „Trgovsko izobraževalno društvo“ vsaka po eno sobo v ulici S. Francesco. Ti dve sobi sta se prikrojili v eno šolsko sobo — v I. dekliški razred, ki se je otvoril takoj v šolskem letu 1907—08 in je štel 35

učenk. Tu je bil tedaj začetek sedanje dekliške šole. Nadaljni razvoj pa ji je bil omogočen in zagotovljen še le tedaj, ko je „Trgovska obrtna zadruga“ l. 1908 kupila veliko hišo na Acquadottu. Tu se je odprl v šolskem letu 1908—09 poleg I. razreda, v katerem je bilo vpisanih 38 učenk tudi II. razred s 43 deklicami. Ta dva razreda sta bila tedaj dodeljena šol. vodstvu pri Sv. Jakobu. Podatki o stanju in razvitku letošnjega šolskega leta so razvidni v naslednjem poročilu.

B.

LETNO POROČILO.

I.

UČITELJSKO OSOBJE.

ENGELMAN MIRA, šolska voditeljica, razredna učiteljica II. razreda.

TUL IVAN, kaplan pri Sv. Antonu novemu, veroučitelj v III. razredu.

ZAMEJIC EMA, razredna učiteljica III. razreda.

GOLI ROZALIJA, razredna učiteljica I. razreda.

II.

ŠOLSKA KRONIKA 1909—10.

Meseca avgusta je dobila dekliška šola na Acquedottu vsled sklepa glavnega odbora družba Sv. C. M. v Ljubljani z odlokom št. 1917 samostojno vodstvo z dostavkom, da se vsako leto razširi za eden razred.

Poleg že obstoječega I. in II. razreda otvoril se je še III. razred.

Vpisovanje bivših in sprejemanje novih učenk je bilo 14. in 15. septembra.

Skupna slovesna sv. maša se je opustila v začetku šolskega leta, ker so bili samo trije nižji razredi. Pač pa je šolsko vodstvo pri vpisovanju naročilo starišem, naj sami peljejo svoje otroke k službi božji.

Dne 17. septembra je pričel redni pouk v vseh treh razredih.

Vsled odloka škofijskega ordinarijata je bil imenovan katehetom za III. razred č. g. *Ivan Tul*, a v I. razredu je poučevala verouk gđč. *R. Goli*, v II. razredu voditeljica.

Dne 4. oktobra je praznovala šolska mladina god Njega Veličanstva presvitlega cesarja na ta način, da so se učenke zbrale v šolskih prostorih, kjer jim je razredna učiteljica pojasnila pomen tega dneva. S petjem cesarske himne se je zaključilo godovanje. Slovesna skupna služba božja se tudi to pot ni vršila iz zgoraj omenjenega razloga in radi drugih krajevnih odnošajev.

Meseca novembra je dobila gđč. *R. Goli* 14 dnevni dopust, da je mogla položiti v jesenskem terminu usposobljenostni izpit pred c. kr. izpraševalno komisijo v Ljubljani. Njen razred je ta čas poučevala voditeljica.

C. kr. okrajni šolski nadzornik blag. gosp. *Ivan Nekermann* je nadzoroval šolo 16. novembra, ter 19., 20., 29. in 31. januarja.

Družbeni nadzornik g. profesor dr. *Ivan Merhar* je posetil našo šolo 12. in 26. prosinca.

Dne 21. maja je nadzoroval verouk v I. in II. razredu velečastiti konzistorijalni svetnik dr. *Anton Vattovaz*, mestni župnik pri sv. Jakobu.

7. maja je bil izlet vseh treh razredov v Lonjer.

Poldnevni pouk je pričel vsled prezgodnje vročine že s 1. junijem.

Domačih konferenc je imel učiteljski zbor tekom leta 10. Pri teh se je obravnavalo o najvažnejših došlih dopisih, vedenju in napredku učenk, šolskem obisku in o učnih uspehih. Poleg tega so bili na dnevnem redu

sledeči referati: 1. Risanje po modernih prostih metodah. 2. Lepopisje po „Levcu“. 3. O važnosti pisanja po sluhu, kot prva podlaga poznejšega spisja. 4. Red in snaga. 5. Nekatere važne določbe novega šolskega in učnega reda.

Šolsko leto se zaključi letos vsled odloka deželnega šolskega sveta že 2. julija s slovesno sv. mašo.

III.

UČILA.

Ker imata deška in dekliška šola pri sv. Jakobu vsaka svojo zbirko, zato je glavno vodstvo začasno ukrenilo, da za sedaj izposojujemo učila iz omenjenih šol. Vendar je pripomoglo nekaj rodoljubov z darovi, da ima tudi naša šola že majhno zbirko. Prejeli smo pava, lisico, modrasa in škorpionja.

IV.

KNJIŽNICA.

Šola doslej ni imela knjižnice, zato ji je osrednje vodstvo družbe poslalo, oziroma kupilo 25 knjig, ki so deloma beletristične deloma pedagoške vsebine.

V.

HRANILNE PUŠICE.

Ker je potrebno otroke že z mladih nog navajati k varčevanju, zato so po mnogih šolah učitelji priporočali svojim učencem poštne hranilnice. Po nekod so ustanovljali celo posebne šolske hranilnice, kjer so otroci učitelju nosili svoje prihranke. A te se niso obnesle, dasiravno so jim peli slavo, zlasti s početka, razni pedagoški in nepedagoški listi. Zadnje čase so

nastopili nekateri vzgojitelji proti takim šolskim uvedbam, ker segajo moteče v pouk ter obsojajo učitelja k neduševnemu, mehaničnemu delu.

Zato so v kraljevini Rumuniji, ki je na glasu, da ima izvrstno uravnano šolstvo in v nekaterih drugih državah uvedli pri poštnih hranilnicah poseben oddelek, ki ima namen pospeševati varčnost pri mladini. Poštna uprava razdaja namreč učencem male zaklenjene pušice, da morejo v nje spuščati vinar po vinarju, katerega si prihranijo. Ključ je shranjen na pošti, tako, da se ne more odpreti škatljice doma. Ko se nabere že neka vsotica, gre otrok s pušico in hranilno knjižico na pošto. Uradnik odklene škatljico, prešteje in vzame denar ter zapiše vsoto v hranilno knjižico. Na ta način shranijo učenci najmanjši denar ter ga ne izdado po nepotrebnem.

Ker je ta način hranjenja zelo umesten ter priporočljiv, in ker je pri nas založila „Trgovsko-obrtna zadruga“ enake hranilne pušice, kakor jih imajo poštno hranilnice nekaterih držav, zato je naprosilo šolsko vodstvo omenjeno zadrugo, da je prepustila tudi našim učenkam take jeklene hranilnike. Takoj se je temu odzvalo 70 deklic, ki imajo prihranjenega že okolo 600 K, dasiravno se na ta način varčuje še le 3 mesece.

Starišem onih učenk, ki še nimajo takih hranilnikov, jih šolsko vodstvo najtopleje priporoča,

VI.
STATISTIČNI PREGLED.

ŠTEVILLO UČENK

RAZRED	ŠTEVILLO UČENK									
	Začetkom šolskega leta	Izstopilo med letom	Vstopilo med letom	Koncem šolskega leta	Sposobnih	Nesposobnih	Neizprašanih	Slovenk	Hrvtic	Rimsko kat.
I.	55	4	5	56	45	10	1	56	—	56
II.	47	1	4	50	45	4	1	48	2	50
III.	49	4	1	46	40	6	—	46	—	46
Skupaj	151	9	10	152	130	20	2	150	2	152

VII.

IMENIK UČENK.

I. RAZRED.

Antonič Marija, Brestovica		Mislej Franja,	Trst
Avčin Olga,	Trst	Mislej Zofija,	"
Baretto Marija,	"	Mozetič Olga	"
Benčina Irma,	"	Možina Josipina	"
Bobek Marija,	"	Orel Silvestra	"
Buda Josipina,	"	Pahor Emilija,	"
Cej Kristina,	"	Pavlič Doroteja,	"
Čok Marija,	"	Peterlin Albina,	"
Debernardi Marija,	"	Plesničar Darinka,	"
Dekleva Justina,	"	Požar Valerija,	"
Filipčič Ana,	"	Pregel Marija,	Sv. Križ
Francelj Virginija,	"	Ravalico Alma,	Trst
Gerdevič Stanka,	"	Rončelj Ivana,	"
Geržina Olga,	"	Sever Ana,	"
Gombač Franja,	"	Smrdelj Marija	"
Jurkič Gabrijela,	"	Stojkovič Zora, Nabrežina	
Katalan Grozdana,	"	Sulič Marija,	Trst
Kavčič Zora,	"	Šabec Olga, Sv. Peter v Šumi	
Kodrič Marija,	"	Šenk Pavla,	Trst
Korenjak Olga,	Split	Štefančič Ivana,	"
Kosmina Marija,	Trst	Štrukelj Marija,	"
Kuret Marija,	"	Škamperle Pavla,	"
Ludvig Franja,	"	Vovk Emilija,	"
Markončič Josipina,	"	Vovk Josipina,	"
Medvedšček Antonija,	"	Vovk Marija,	"
Merkuža Josipina,	"	Vrčon Vera,	"
Mihelj Valerija,	"	Zajna Ivana,	"
Mijot Amalija,	"	Žiberna Rozalija,	"

II. RAZRED.

Bavčar Marija,	Trst	Novak Marija, Gabrije pri	
Breber Draga,	Reka	Celju	
Bufon Elizabeta,	Trst	Pahor Antonija,	Trst
Čeper Marija	"	Perhavec Vida,	"
Danev Evalda	"	Pirjevec Marija,	"
Debevc Slavica,	"	Podbršček Karmela	"
Erzetič Marija, Kožbana-		Potrato Dragica,	"
Goriško		Požar Viktorija,	"
Ferluga Marija,	Trst	Renčelj Vera,	"
Gerdevič Milena,	"	Rustja Kristina,	Vipava
Godina Danica,	"	Saksida Lidija,	Trst
Godina Pija,	"	Saksida Petrina,	"
Jaklič Marija,	"	Simšič Matilda,	"
Jelen Marija,	"	Sobec Dragica,	"
Jug Roža,	"	Stibil Marija,	"
Juranovič Marija,	"	Špehar Pavla,	"
Koruza Felicita, Gabrije		Štoka Ksenija,	"
pri Vipavi		Štoka Nada,	"
Kralj Justina, Merče pri		Tomašič Ivka, Smokvica	
Sežani		Tomašič Marica, Korčula	
Kralj Marija,	Trst	Ulčakar Dragica,	Trst
Kravos Marija,	"	Vatovec Ljudmila,	"
Kuret Rozalija,	"	Vekjet Justina,	"
Lipovšek Antonija	"	Vidmar Marija,	"
Majerčič Agata, Štorje		Vodopivec Marija	"
Markon Ladislava,	Trst	Zabret Elizabeta,	"
Mižgur Franja,	"	Žiberna Bogomira,	"

III. RAZRED.

Arčon Josipina,	Trst	Manfreda Dragica,	Kobarid
Arčon Justina,	"	Marc Justina,	Trst
Arhar Marija,	Ljubljana	Mevla Angela,	"
Atzl Dragica,	Gradec	Mohorčič Gizela	"
Berbuč Ana,	Trst	Moro Ana,	"
Božič Josipina	"	Negode Milena,	"
Breber Slava,	Reka	Orel Olga,	"
Budihnja Ana,	Šturije	Pavlič Kristina,	"
Bufon Ana,	Trst	Piščanc Viktorija,	"
Cej Marija,	"	Podbršček Slavica,	"
Cingerli Zmagoslava,	"	Rebek Ljudmila,	"
Dekleva Josipina,	"	Renčelj Nada,	Podgrad
Devide Aleksa,	"	Ropret Katarina,	Sava—
Dujmovič Marija,	"	Gorenjsko	
Eržen Marija,	M. Lošinj	Rustja Marija,	Trst
Furlan Marija,	Trst	Saksida Marija,	Vogersko
Germak Marija,	"	pri Gorici	
Gec Virginija,	Kanal	Semolič Josipina,	Trst
Kapelj Emilija,	Trst	Šmrdelj Justina,	"
Kerševan Franja,	"	Švigelj Marija,	Tomaj
Kobol Matilda,	"	Tavčar Ivanka,	Trst
Kukanja Draga,	"	Turk Gizela,	"
Mahnič Ema,	"	Vidrih Josipina,	"
Majcen Irma,	"	Žnidaršič Ivanka,	"

VIII.

VODSTVENA NAZNANILA.

Šolsko leto 1910-11, prične 9. sept. ob 8. zjutraj. Vpisovanje novovstoplih učenk bode dne 6. in 7. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v šolskih prostorih na Acquadottu št. 22, II. nadstropje.

Novovstople učenske naj pridejo k vpisovanju v spremstvu starišev ali njih namestnikov ter naj prineso s seboj rojstni list, spričevalo o cepljenih kozicah in zdravih očeh.

Stariše učenk, ki prestopijo letos v IV. razred, opozarja šolsko vodstvo na sledeče: S IV. razredom začeni se uvede na naši šoli vsled krajevnih odnosajev italijanščina kot brezplačni, neobvezni učni predmet po 2 uri na teden.

ZAHVALA.

Šolsko vodstvo si šteje v prijetno dolžnost, da izreka na tem mestu iskreno zahvalo slavni tukajšnji ženski podružnici in rodoljubnim tržaškim damam, ki so omogočile z nabiranjem prispevkov, da so bile obdarovane nekatere deklice za božič s toplimi oblekami ali s črevlji.

Enako zahvalo izreka tudi g. Pavli Geržina, g. inž. Skoberne in g. dr. K. Vodušku za podarjena učila.

Zahvaljuje se tudi „Trg. obrtni zadrugi“ za prispevek k izdanju letnega poročila.

MIRA ENGELMAN

šolska voditeljica.

ŠOLSKO POSLOPJE.

Hiša je last „Trgovsko-obrtnje zadruge“.